

مطالعه تحلیلی رفتار خمشی تیرهای بتن الیافی مسلح به فولاد

مجید برید رضایی^۱, فرشید جندقی علائی^{*۲} و پویان برومند^۳

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی عمران، دانشگاه صنعتی شهرورد

^۲ دانشیار گروه مهندسی عمران، دانشگاه صنعتی شهرورد

^۳ استادیار گروه مهندسی عمران، دانشگاه صنعتی شهرورد

مقاله مستقل، تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۵/۱۰؛ تاریخ بازنگری: ۱۳۹۶/۰۳/۱۵؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۶/۱۱

چکیده

بتن مسلح هیبریدی (Hybrid Reinforced Concrete) بتنی است که در آن، علاوه بر میلگرد، از الیاف نیز برای مسلح کردن بتن استفاده می‌شود. در این تحقیق به بررسی رفتار تیرهای بتن مسلح هیبریدی تحت خمش، پرداخته شده است. برای مدل سازی بتن مسلح هیبریدی، از مدل فولاد و بتن تحت فشار به صورت الاستیک-پلاستیک کامل استفاده شده است. همچنین برای بتن تحت کشش، مدل سه خطی شامل ناحیه الاستیک، ناحیه انتقال و ناحیه مقاومت باقی مانده به کار برده شده است. روابط ارائه شده، برای بتن الیافی با رفتار سخت شدگی یا نرم شدگی کششی و خمشی کاربرد دارد. در این مقاله روابط تحلیلی برای تعیین عمق تارخنی و منحنی لنگر-انحنا در هر مرحله از بارگذاری بدست آمده است. روابط به دست آمده از این تحقیق، برای بتن الیافی، بتن مسلح به میلگرد فولادی و همچنین بتن معمولی، قابل استفاده هستند. جهت اعتبار سنجی مدل پیشنهادی، نتایج مدل با نتایج مقالات معتبر مقایسه شد و مشاهده گردید که مدل می‌تواند با دقت خوبی رفتار بتن الیافی و هیبریدی را تحت خمش پیش‌بینی کند. مدل پیشنهادی، بار پیشینه تیرهای هیبریدی را با دقیقی بیش از ۹۳ درصد نسبت به نتایج آزمایشگاهی پیش‌بینی می‌کند.

کلمات کلیدی: بتن الیافی؛ بتن هیبریدی؛ خمش؛ منحنی لنگر-انحنا.

Analytical Study on Flexural Behaviour of Fiber and Steel Reinforced Concrete Beams

M. Barid Rezaee¹, F. Jandaghi Alaei^{2,*}, P. Broumand³

¹ M.S. Student, Civil. Eng., Shahrood Univ. of Technology, Shahrood, Iran.

² Assoc. Prof., Civil. Eng., Shahrood Univ. of Technology, Shahrood, Iran.

³ Assist. Prof., Civil. Eng., Shahrood Univ. of Technology, Shahrood, Iran.

Abstract

Hybrid Reinforced Concrete (HRC) is a composite material with a combination of rebars and fibers to reinforce concrete. In this study, the behavior of HRC beams under flexure is studied. To model HRC, steel and concrete under compression were assumed to be elastic-perfectly plastic. For concrete under tension, a three-linear model including elastic zone, transition zone, and residual tensile strength zone were used. Analytical relations to determine the depth of neutral axis and moment-curvature diagram at each level of loading were studied. In order to verify the model, the results obtained from the model were compared with those of published papers. It was realized that the relations obtained from this study, can predict the behavior of Fiber Reinforced Concrete (without rebar reinforcement), HRC, and traditional Reinforced Concrete under flexure with good accuracy. The proposed model, could predict the maximum load carrying capacity of HRC beams with an accuracy of more than 93% compared to experimental results. Taking into account the mentioned assumptions and proposed procedure it was found that the model is capable of predicting the behavior of all types of cement based composites: materials with strain-hardening, strain-softening, deflection-hardening and deflection-softening behavior.

Keywords: Fiber Reinforced Concrete; Hybrid Reinforced Concrete; Flexure; Moment-curvature diagram.

* نویسنده مسئول؛ فکس: ۰۹۸۲۱۸۸۰۲۹۹۵۶

آدرس پست الکترونیک: farshidja@yahoo.com

۱- مقدمه

باعث افزایش مقاومت خمشی بتن می‌شود، که این ترکیب بتن الیافی هیبریدی^۱ نام دارد. [۱۳]. در شبیه سازی عددی و تحلیلی، رفتار بتن بعد از ترک توسط رابطه تنش-کرنش و یا رابطه تنش-عرض ترک بررسی می‌شود [۱۴]. روش‌های موجود برای مدل سازی رفتار بتن بعد از ترک خورده، بر پایه تعادل نیروها در مقطع ترک خورده به دست می‌آیند. در سطح ترک خورده نیروی کششی توسط الیاف تحمل می‌شود و برآورد مقاومت کششی ایجاد شده در این سطوح ترک خورده چالش اصلی تمام روش هاست [۷]. کمیته‌هایی همچون ۱۶۲ RILEM TC [۱۲] و ۲۰۱۰ CEB-FIP Model Code [۱۵] روابطی برای تعیین عرض ترک و همچنین ارتباط بین تنش و عرض ترک بیان کردند. سوراناکوم^۲ و مباشر^۳ در سال ۲۰۰۷ روشی نوین برای بررسی رفتار بتن الیافی به کمک رابطه تنش-کرنش ارائه کردند [۱۰]. در تیرهای بتنی دارای میلگرد یا دارای نسبت الیاف زیاد، ترک در محدوده مشخصی پخش می‌شود. بنابراین برای بررسی رفتار این نمونه‌ها می‌توان از روابط تنش-کرنش استفاده کرد. اما در بتن‌های غیر مسلح و یا بتن‌های الیافی با نسبت الیاف خیلی کم، نمونه‌های بتنی توانایی پخش ترک را نداشته و فقط یک ترک شکل می‌گیرد، در نتیجه دیگر روابط تنش-کرنش کارایی نداشته و باید از روابط تنش-عرض ترک استفاده کرد [۱۷]. محققین بر این باورند که در تیرهای بتنی هیبریدی به دلیل حضور میلگرد، استفاده از رابطه تنش-کرنش مناسب‌تر است [۱۶ و ۱۷].

هدف اصلی این مقاله رسیدن به راه حلی برای پیش‌بینی رفتار بتن مسلح هیبریدی، بتن الیافی و یا بتن غیر مسلح، تحت خمش است.

با توجه به رابطه تنش-کرنش و به منظور ایجاد ارتباط بین پارامترهای کششی و خمشی بتن، راه حلی فراگیر برای تولید پاسخ لنگر-انحنا و همچنین بار-تغییر مکان راشه شده است. در ادامه اثر پارامترهای مختلف روی رفتار بتن تحت خمش و همچنین مقادیر فولاد متوازن و نیز فولاد حداقل به منظور کمک به پارامترهای طراحی ارائه شده است. به علاوه

بتن غیر مسلح ماده ای شکننده با مقاومت کششی کم است. اما در صورت استفاده از الیاف، ویژگی‌های کششی ماده مرکب، مخصوصاً بعد از ترک خورده‌ی بهبود می‌یابند. استفاده از الیاف باعث کنترل انتشار ترک، کاهش عرض ترک، افزایش مقاومت خمشی نهایی و مقاومت در برابر ضربه، افزایش دوام و سختی و کاهش انحنای تیرهای بتنی می‌شود [۱-۵]. در سال‌های اخیر بتن الیافی در سازه‌های حساس به ترک خورده‌ی به وفور مورد استفاده قرار می‌گیرد. از جمله: دال‌ها، بخش‌های پیش ساخته در تونل و معدن، در روسازی، مقاوم سازی سازه‌های دریایی، پوشش‌های محافظ آتش و یا در تیرهایی که در آنها از آرماتور برشی استفاده زیادی نشده است [۶-۸ و ۱]. در بسیاری از این کاربردهای سازه‌ای، به منظور تقویت بتن، ترکیبی از میلگردهای معمولی و الیاف استفاده می‌شود. افزودن الیاف به بتن به میزان قابل توجهی خواص مکانیکی آن از جمله طاقت، مقاومت خمشی، مقاومت کششی و مقاومت در برابر ضربه را بهبود می‌بخشد [۱]. به طور کلی هدف از کاربرد الیاف در بتن، افزایش میزان جذب انرژی بتن و کنترل گسترش ترک است. بدین ترتیب، قطعه بتنی در یک مقطع ترک خورده، می‌تواند در مقابل بارهای واردہ تغییر شکل‌های بیشتری را پس از ایجاد اولین ترک تحمل نماید [۹ و ۱۰].

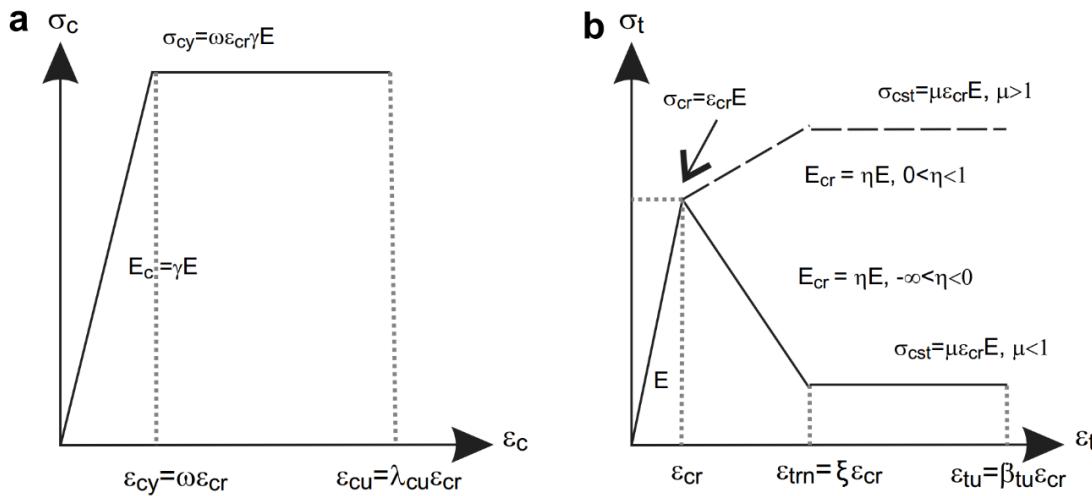
بتن مسلح به الیاف فولادی یکی از مناسب‌ترین روش‌ها برای کاهش شکنندگی و افزایش شکل پذیری بتن است. این بهبود عملکرد، اکثراً بعد از ترک خوردن بتن شکل می‌گیرد. زمانی که بتن ترک خورده است، الیاف در محل ترک، نیرو را تحمل می‌کنند و باعث جذب انرژی می‌شوند [۱۱].

مزیت‌های مهم الیاف در کمیته‌هایی همچون ۱۶۲ RILEM TC [۱۲] و ۵۴۴ ACI [۳] به صورت اساسی مطرح شده است. حدود ۰/۷۵٪ نسبت حجمی الیاف در یک تیر بتنی بدون خاموت، می‌تواند به اندازه یک تیر بتن مسلح معمولی با خاموت، مقاومت نهایی داشته باشد [۱۳]. اما در تیرهایی تحت برش زیاد، الیاف نمی‌توانند به طور کامل جایگزین خاموت شوند. استفاده از الیاف و میلگرد فولادی در کنار هم

¹ Hybrid Reinforced Concrete

² Soranakom

³ Mobasher

شکل ۱- (۱.a) مدل بتن تحت فشار؛ (۱.b) مدل بتن تحت کشش [۱۸]

$\sigma_{cst} = \mu E \epsilon_{cr}$ بیان می‌شود. بر اساس شکل ۱.a، رفتار فولاد به صورت الاستیک-پلاستیک کامل در نظر گرفته شده است. فولاد تا قبل از جاری شدن، بار را به صورت الاستیک با شبیه E_s تحمل می‌کند و سپس به تنش ثابت $f_{sy} = \kappa \eta \epsilon_{cr} E$ می‌رسد.

تمامی پارامترهای مربوط به تنش، به تنش لحظه ترک خوردگی یعنی $E \epsilon_{cr}$ و تمامی پارامترهای کرنش، به کرنش ترک خوردگی یعنی ϵ_{cr} تقسیم شده اند. همچنین پارامترهای هندسی همگی بر سطح مقطع بتن یعنی $b h$ تقسیم می‌شوند تا در روابط از پارامترهای بی بعد استفاده - $\rho = A_s b h$ شود. برای ساده‌تر شدن روابط، نسبت فولاد با $\rho = A_s b h$ معروفی می‌شود. نسبت فولاد معروفی شده، کمی با نسبت فولادی که در طراحی‌های متداول استفاده می‌شود و به صورت $\rho_g = A_s b d$ بیان می‌شود؛ متفاوت است. در صورتی که تمام پارامترهای بیان شده را نرمال کنیم، داریم:

$$\begin{aligned} \omega &= \frac{\epsilon_{cy}}{\epsilon_{cr}}; \quad \beta_{tu} = \frac{\epsilon_{tu}}{\epsilon_{cr}}; \quad \lambda_{cu} = \frac{\epsilon_{cu}}{\epsilon_{cr}} \\ \kappa &= \frac{\epsilon_{sy}}{\epsilon_{cr}}; \quad \xi = \frac{\epsilon_{trn}}{\epsilon_{cr}} \end{aligned} \quad (1)$$

که در آن: ϵ_{cy} کرنش فشاری بتن در لحظه جاری شدن، ϵ_{cr} کرنش کششی بتن در لحظه ترک خوردگی، ϵ_{tu} کرنش کششی نهایی بتن، ϵ_{cu} کرنش فشاری نهایی بتن، ϵ_{sy} کرنش فولاد در لحظه جاری شدن و ϵ_{trn} کرنش کششی بتن در پایان ناحیه انتقال است.

$$\gamma = \frac{E_c}{E}; \quad \gamma_s = \frac{E_s}{E}; \quad \eta = \frac{E_{cr}}{E} \quad (2)$$

پاسخ لنگر-انحنای تولید شده توسط این الگوریتم، می‌تواند به عنوان مشخصات، در بخش ورودی یک المان تیر، در آنالیز اجزا محدود غیر خطی، برای پیش‌بینی رفتار خمشی تیر استفاده شود. در نهایت به کمک ۴ مورد نتایج آزمایشگاهی محققین مختلف، بر روی بتنهای مسلح هیبریدی و الیافی، مدل اعتبار سنجی شده است.

۲- مواد و روش تحقیق

مدل بتن الیافی استفاده شده در این مقاله بر اساس مدل پیشنهادی توسط مباشر و همکاران انتخاب شده است [۱۸]. شکل ۱، مدل‌های پیشنهادی برای بتن الیافی و شکل ۲ مدل استفاده شده برای فولاد را نشان می‌دهد. بر اساس شکل ۱.a، بتن تحت فشار، ابتدا بار را به صورت خطی تا تنش σ_y تحمل می‌کند و پس از آن تا لحظه ای که کرنش فشاری بتن به کرنش نهایی برسد، در همین حد باقی می‌ماند. با توجه به شکل ۱.b، مدل بتن تحت کشش، به صورت سه خطی با شبیه‌های E و E_{cr} و شبیه صفر در انتهای مدل بیان می‌شود. از ابتدای بارگذاری تا لحظه ترک خوردگی، بتن با شبیه E تنش را تحمل می‌کند. بعد از ترک خوردگی، با توجه به مقدار و جنس الیاف استفاده شده، بتن می‌تواند پاسخی به صورت سخت شدگی کششی ($E_{cr} > 0$) یا نرم شدگی کششی ($E_{cr} < 0$) داشته باشد. در ناحیه سوم، بتن تا لحظه کرنش نهایی، با یک تنش ثابت (تنش باقی‌مانده)، نیرو را تحمل می‌کند. مقدار تنش باقی‌مانده به صورت

تا محل تار خنثی که به عنوان طول بازوی لنگر معروفی می‌شود؛ به دست می‌آید. برای به دست آوردن ارتفاع تارخنثی (k)، اختلاف نیروی کششی و فشاری در مقطع برابر صفر در نظر گرفته می‌شود. در مراحل دو، سه و چهار، برای k روابط درجه دوم به وجود می‌آیند و در نتیجه دو جواب برای k به دست می‌آید. با استفاده از آزمایش‌های عددی مختلف، مشخص شد که فقط یکی از مقادیر k باعث جواب مثبت می‌شود و قابل قبول است. در جدول ۱ پیوست، روابط به دست آمده مربوط به تارخنثی در هر مرحله از بارگذاری مشخص شده است.

انحنا در هر مرحله از بارگذاری برابر است با کرنش در دورترین تار فشاری بخش بر ارتفاع تارخنثی. مقادیر لنگر و انحنا، برای نرمال و بی بعد شدن، به ترتیب بر مقادیر لنگر ترک خوردگی (M_{cr}) و انحنای ترک خوردگی ($\emptyset_{cr}$) تقسیم می‌شوند:

$$M = M' * M_{cr}; \quad \emptyset = \emptyset' * \emptyset_{cr} \quad (4)$$

$$M_{cr} = \frac{1}{6} b h^2 E \varepsilon_{cr} \quad (5)$$

$$\emptyset_{cr} = \frac{2\varepsilon_{cr}}{h} \quad (6)$$

که در این روابط: M لنگر موجود، M' لنگر نرمال شده، $\emptyset$ انحنای موجود، $\emptyset'$ انحنای نرمال شده و h و b به ترتیب ارتفاع و عرض تیر هستند. خلاصه روابط برای مقادیر لنگر و انحنا در جدول ۲ پیوست آورده شده است.

بایستی توجه داشت که الگوریتم بر اساس افزایش کرنش فشاری عمل می‌کند. بنابراین برای کسب اطمینان از دقت کافی، الگوریم باید رفتار بتن را قبل از ترک خوردگی به چند قسمت تقسیم کند تا قابل بررسی باشد. در این تحقیق پاسخ به ده قسم تقسیم شده است. برای این کار از پارامتر λ_{cr} استفاده می‌شود. λ_{cr} برابر است با کرنش فشاری متناظر با لحظه ترک خوردن بتن، یعنی لحظه ای که $\beta = 1$ می‌شود.

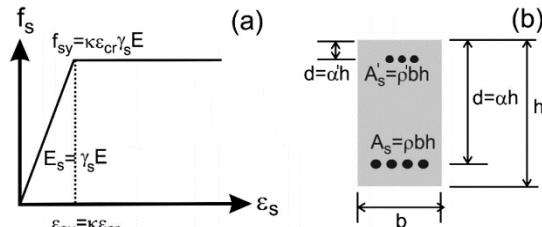
با توجه به نمودار کرنش در لحظه ترک خوردگی که در شکل ۳ نشان داده شده است، می‌توان λ_{cr} را بدست آورد:

$$if \gamma = 1: \lambda_{cr} = \frac{c_1}{2c_2 - c_1} \quad (7)$$

if $\gamma \neq 1:$

$$\lambda_{cr} = \frac{\sqrt{(2c_2)^2 + 4(\gamma-1)c_1} - 2c_2}{2(\gamma-1) + 2c_2 - \sqrt{(2c_2)^2 + 4(\gamma-1)c_1}} \quad (8)$$

مقادیر c_1 و c_2 در جدول ۱ پیوست مشخص شده‌اند.

شکل ۲- (۲.a) منحنی تنش کرنش فولاد، (۲.b) سطح مقطع بتن [۱۳]

که در آن: E مدول الاستیسیته کششی بتن، E_c مدول الاستیسیته فشاری بتن، E_s مدول الاستیسیته فولاد و ϵ_{cr} شب ناحیه انتقال در منحنی تنش کرنش بتن تحت کشن است.

همچنین کرنش کششی و فشاری بتن و کرنش در فولاد، در حالت نرمال شده به صورت زیر بیان می‌شود:

$$\beta = \frac{\epsilon_{t,bot}}{\epsilon_{cr}}; \quad \lambda = \frac{\epsilon_{c,top}}{\epsilon_{cr}}; \quad \chi = \frac{\epsilon_{s,bot}}{\epsilon_{cr}}; \\ \chi' = \frac{\epsilon'_{s,top}}{\epsilon_{cr}} \quad (3)$$

که در آن: $\epsilon_{t,bot}$ و $\epsilon_{c,top}$ به ترتیب حداقل کرنش کششی و فشاری موجود در بتن و $\epsilon_{s,bot}$ و $\epsilon'_{s,top}$ به ترتیب کرنش در فولاد کششی و فشاری بتن هستند.

با لحاظ نمودن اصل برنولی که در آن صفحات عمود بر محور عضو پس از خم شکست صفحه باقی می‌مانند، تغییرات کرنش در ارتفاع مقطع خطی در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است با اعمال لنگر خمشی به عضو، کرنش فشاری بتن افزایش می‌یابد. در مدل پیشنهادی به ازای هر کرنش فشاری بتن، ارتفاع تارخنثی بگونه‌ای محاسبه می‌شود که تعادل نیرویی مقطع ارضاء شود. کرنش فشاری بتن از مقدار صفر تا مقدار متناظر با گسیختگی تغییر کرده و ارتفاع تارخنثی مربوطه محاسبه می‌شود (جدول پ-۱).

در روش ارائه شده، کرنش در دورترین تار فشاری (λ) به عنوان پارامتر مستقل برای تعیین لنگر-انحنا استفاده می‌شود. به این ترتیب که بارگذاری از $\lambda = \lambda_{cu}$ شروع شده و تا $\lambda = \lambda_{cr}$ ادامه می‌یابد.

در مجموع، هفده حالت در غالب چهار مرحله بارگذاری به وجود می‌آید. برای هر حالت، با استفاده از روابط تنش-کرنش، مقادیر تنش موجود در مقطع و به کمک آن نیروی معادل محاسبه می‌شوند. همچنین فاصله محل اثر این نیروها

جدول ۱- مشخصات مکانیکی بتن مصرفی در نمونه‌های آزمایشگاهی

نام نمونه	f'_c (Mpa)	E (Mpa)	γ	ε_{cr}	ω	λ_{cu}	ξ	μ	A_s (mm ²)	A'_{s} (mm ²)
2φ16-B-PC	49/7	۳۳۱۲۴/۲	۱/۱۱۷	۰/۰۰۰۱۴۹	۷/۶۶	۲۰/۱۳	۱/۰۱	۰	۴۰۲	۱۵۷
2φ16-B-30	45	۳۱۵۲۸/۶	۱/۱۷۴	۰/۰۰۰۱۴۹	۶/۹۴	۲۳/۵	۱/۰۱	۰/۱۵	۴۰۲	۱۵۷
2φ16-B-60	43/2	۳۰۸۹۱/۶	۱/۱۹۸	۰/۰۰۰۱۴۹	۶/۶۶	۲۳/۵	۱/۰۱	۰/۲۵	۴۰۲	۱۵۷
4φ16-B-PC	49/7	۳۳۱۲۴/۲	۱/۱۱۷	۰/۰۰۰۱۴۹	۷/۶۶	۲۰/۱۳	۱/۰۱	۰	۸۰۴	۱۵۷
4φ16-B-30	45	۳۱۵۲۸/۶	۱/۱۷۶	۰/۰۰۰۱۴۹	۶/۹۴	۲۳/۵	۱/۰۱	۰/۱۵	۸۰۴	۱۵۷
2φ16-UB-PC	49/7	۳۳۱۲۴/۲	۱/۱۱۷	۰/۰۰۰۱۴۹	۷/۶۶	۲۰/۱۳	۱/۰۱	۰	۴۰۲	۱۵۷
2φ16-UB-30	45	۳۱۵۲۸/۶	۱/۱۷۶	۰/۰۰۰۱۴۹	۶/۹۴	۲۳/۵	۱/۰۱	۰/۱۵	۴۰۲	۱۵۷

۲. با توجه به مراحل جداول ۱ و ۲ پیوست، مقادیر تار خنثی، لنگر و انحنای مربوط به هر مرحله بارگذاری، با افزایش کرنش فشاری (λ) محاسبه می‌شوند.
۳. مقادیر لنگر و انحنای واقعی توسط رابطه ۴ بدست می‌آید.
۴. بار معادل روی نمونه‌های بتونی در هر لحظه از بارگذاری از رابطه ۹ تعیین می‌شود. S در این معادله برای حالت خمس سه نقطه‌ای برابر است با نصف طول آزاد دهانه و برای حالت خمس چهار نقطه‌ای برابر است با فاصله آزاد هر کدام از بارها تا لبه تیر.

$$P_i = \frac{2M_i}{S} \quad (9)$$

۵. برای به دست آوردن تغییرات انحنای در طول تیر، تیر به اجزای مختلفی تقسیم می‌شود. تغییرات لنگر مطابق شکل ۴-ب به صورت خطی در نظر گرفته شده و در هر لحظه از بارگذاری لنگر مربوط به هر قطعه از تیر محاسبه می‌شود.

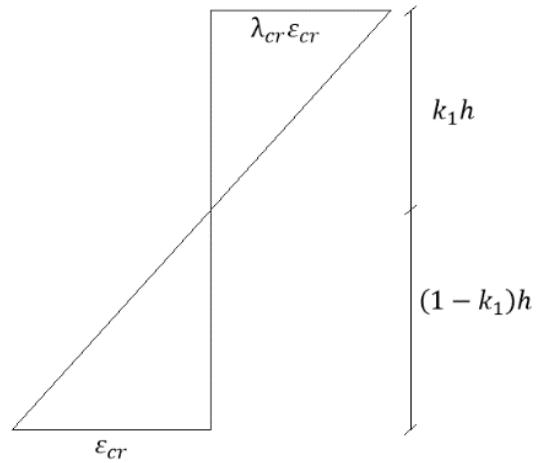
۶. با توجه به منحنی لنگر انحنای انتظاری با لنگر هر قطعه به دست می‌آید. (شکل ۴-ج)
۷. با لنگر گرفتن از سطح زیر منحنی نشان داده شده در شکل ۴-ج حول تکیه‌گاه A تغییر شکل به دست می‌آید.

۸. تکرار مراحل ۳ تا ۷ تا پایان منحنی بار تغییر شکل.

فلوچارت در شکل ۵ نشان داده شده است.

جدول ۲- میزان الیاف و شرایط فولاد مصرفی در بتون [۶]

نام نمونه	الیاف	Bond
2φ16-B-PC	-	Bond
2φ16-B-30	۳۰ kg/m^3 و $V_f = ۷/۳۸$	Bond
2φ16-B-60	۶۰ kg/m^3 و $V_f = ۷/۷۶$	Bond
4φ16-B-PC	-	Bond
4φ16-B-30	۳۰ kg/m^3 و $V_f = ۷/۳۸$	Bond
2φ16-UB-PC	-	No Bond
2φ16-UB-30	۳۰ kg/m^3 و $V_f = ۷/۳۸$	No Bond

شکل ۳- نمودار کرنش در لحظه ترک خوردگی

۳- الگوریتم پیش‌بینی منحنی بار-تغییر شکل

- بعد از دریافت مشخصات اولیه بتون و همچنین ابعاد آن، ابتدا مقادیر Φ_{cr} , λ_{cr} و M_{cr} محاسبه می‌شوند.

روابط ارائه شده در جدول ۲ پیوست، در مرحله ۴-۴ به دست می‌آید. اما با توجه به این که ظرفیت نهایی لنگر در بیشترین کرنش فشاری حاصل می‌شود؛ می‌توان فرض کرد: $\lambda_u \rightarrow \infty$

و $M_u = M_{\infty}$ با جایگذاری $\lambda_u = \infty$ در حالت ۴-۴ جداول ۱

و ۲ پیوست، لنگر نهایی مطابق رابطه ۱۰ حاصل می‌شود.

$$M'_{\infty} = 3\mu + 6\kappa\gamma_s(\alpha\rho - \alpha'\rho') - \frac{(3(\mu + \kappa\gamma_s(\rho - \rho'))^2)}{\mu + \gamma\omega} \quad (10)$$

برای بتن الیافی ساده و با در نظر گرفتن $\gamma = 1$ لنگر نهایی می‌شود $M'_{\infty} = \frac{3\mu\omega}{\mu + \omega}$ که همان رابطه‌ای است که سوراناکوم قبلاً پیشنهاد داده است [۱۰]. برای یک ماده الاستیک-پلاستیک کامل با مقاومت کششی و فشاری یکسان و همچنین مدول الاستیتیه کششی و فشاری یکسان و بدون درنظر گرفتن حضور میلگرد، معادله بالا نظریه‌ای که بیان می‌کند "ظرفیت لنگر پلاستیک یک مقطع مستطیلی $1/5$ برابر حد پلاستیک آن است." [۱۹] را تایید می‌کند.

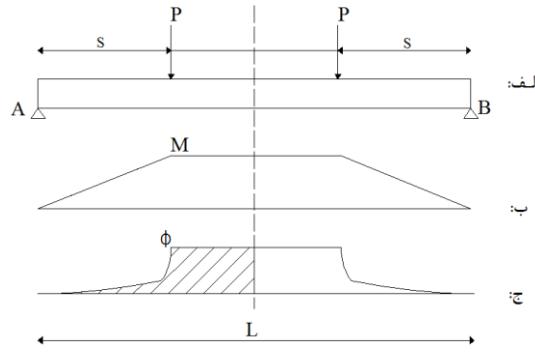
با فرض اینکه ظرفیت لنگر نهایی نرمال شده به دست آمده از M'_{∞} برابر یک شود (یعنی ظرفیت لنگر نهایی برابر لنگر ترک خودگی) مقدار مقاومت باقی‌مانده بحرانی بدست می‌آید:

$$\mu_{crit} = \frac{3\kappa^2\gamma_s^2(\rho - \rho')^2 - 6\gamma\omega\kappa\gamma_s(\alpha\rho - \alpha'\rho') + \gamma\omega}{3\gamma\omega - 6\kappa\gamma_s(\rho - \rho') + 6\kappa\gamma_s(\alpha\rho - \alpha'\rho') - 1} \quad (11)$$

مقاومت باقی‌مانده بحرانی، حدی است که رفتار نرم شدگی و سخت شدگی بتن الیافی را در خمش مشخص می‌کند. یعنی در صورتی که $\mu < \mu_{crit}$ باشد، بتن الیافی رفتار نرم شدگی خمشی و در صورتی که $\mu > \mu_{crit}$ بتن الیافی از خود رفتار سخت شدگی خمشی نشان می‌دهد. در صورت استفاده از میلگرد، μ_{crit} به شدت کاهش یافته و حتی منفی می‌شود و بدینه است که حتی در صورت استفاده نکردن از الیاف ولی با حضور میلگرد حداقل، که در ادامه به آن نیز پرداخته می‌شود، تیر بتی رفتار سخت شدگی خمشی از خود نشان می‌دهد. برای بتن الیافی معمولی $0.35 \approx \mu_{crit}$ به دست می‌آید که این موضوع توسط محققین دیگر نیز بیان شده است [۱۰، ۲۰].

۴-۲- وضعیت مقطع در حالت متوازن

برای به دست آوردن میزان فولاد متوازن در یک مقطع بتن هیبریدی، فرض می‌شود درست در زمانی که بتن در ناحیه

شکل ۴- روند به دست آوردن منحنی بار-تغییر شکل

کرنش فشاری موجود در بتن صفر فرض می‌شود.
(۸c)

افزایش کرنش
فشاری

رسم منحنی لنگر-انحنا تا کرنش فشاری موجود

محاسبه بار معادل (P_i)

محاسبه تغییرات لنگر در طول تیر
(شکل ۴-ب)

محاسبه تغییرات انحنا در طول تیر
(شکل ۴-ج)

محاسبه تغییر شکل به ازای کرنش
فشاری موجود

قرار دادن بار و تغییر شکل به دست
آمده در نمودار

پایان رسم منحنی
بار-تغییر شکل

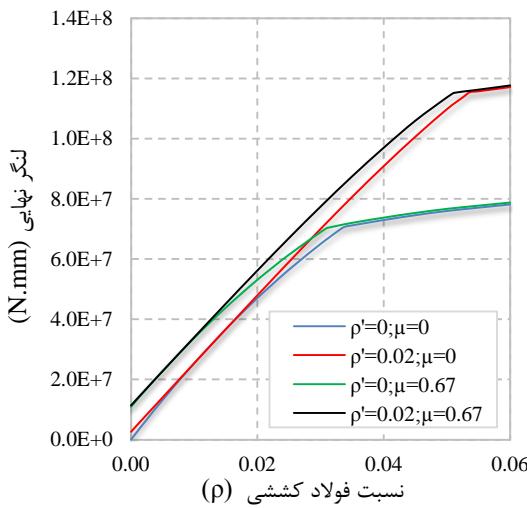
شکل ۵- فلوچارت پیش‌بینی منحنی بار-تغییر شکل

۴- پارامترهای طراحی

در این بخش لازم است به پارامترهایی پرداخته شود که برای طراحی یک تیر بتی هیبریدی مورد نیاز است.

۴-۱- پاسخ لنگر-انحنا در حالت حدی

منظور از پاسخ لنگر-انحنا در حالت حدی، همان ظرفیت لنگر نهایی است. ظرفیت لنگر نهایی، لنگری است که از

شکل ۶- ظرفیت لنگر نهایی بر اساس میزان میلگرد کششی و رابطه آن با فولاد فشاری و مقاومت باقیمانده

شکست محتمل است. بنابراین برای جلوگیری از این نوع شکست باید یا درصد الیاف موجود و مقاومت باقیمانده بتن زیاد شود تا بتن رفتار سخت شدگی خمی از خود نشان دهد و یا میزان میلگرد داخل بتن از نسبتی که فولاد حداقل نامیده شده است کمتر نباشد.

ACI 318 حداقل فولاد کششی برای بتن مسلح ساده را به صورت زیر بیان می‌کند [۲۱]:

$$\rho_{\min} = \frac{\sqrt{f_c}}{4f_y} \geq \frac{1.4}{f_y} \quad (14)$$

در صورتی که در بتن از الیاف نیز استفاده شود، مقاومت کششی بتن نیز درنظر گرفته می‌شود و میزان فولاد حداقل کمتر از حالت بدون الیاف خواهد بود. برای بدست آوردن حداقل فولاد کششی بتن هیبریدی، کافی است لنگر مقاوم نهایی با لنگر ترک خورده‌گی برابر فرض شود. بنابراین کافی است $1 = M'_{\infty} / M_{\infty}$ درنظر گفته شود. با فرض $1 = M'_{\infty} / M_{\infty}$ و حل آن، معادله درجه دو حاصل می‌شود و دو جواب برای $\rho_{\min}$ به دست خواهد آمد. تنها یکی از جواب‌ها منجر به است:

$$W_1 = \sqrt{\frac{3\mu(1-2\alpha)+3\alpha^2(\mu+\gamma\omega)+6\kappa\gamma_s\rho'(\alpha-\alpha')-1}{\mu+\gamma\omega}} \quad (15)$$

$$\rho_{\min} = \frac{\alpha\mu-\mu+\alpha\gamma\omega+\kappa\gamma_s\rho'-\sqrt{3}/3W_1(\mu+\gamma\omega)}{\kappa\gamma_s} \quad (16)$$

فشاری دچار گسیختگی می‌شود، فولاد کششی نیز جاری می‌شود. در مقطع، احتمال حضور فولاد فشاری هست و رابطه ارائه شده در مرحله ۴-۴، یعنی حالتی که هردو فولاد کششی و فشاری جاری شده اند، خیلی ساده تراز روابط دیگر ارائه شده در مرحله ۴ است. معمولاً در طراحی بهینه، هنگام گسیختگی، فولاد فشاری هم در مقطع جاری می‌شود. بنابراین می‌توان برای به دست آوردن ρ_b از روابط ناحیه ۴-۴ استفاده کرد. یعنی:

$$\epsilon_c = \epsilon_{cu}; \quad \epsilon_s = \epsilon'_{sy} = \epsilon_{sy} \quad (12)$$

با توجه به نمودار توزیع کرنش داریم:

$$\frac{\lambda_{cu}\epsilon_{cr}}{k_{4.4}h} = \frac{\kappa\epsilon_{cr}}{(\alpha-k_{4.4})h} \quad (12)$$

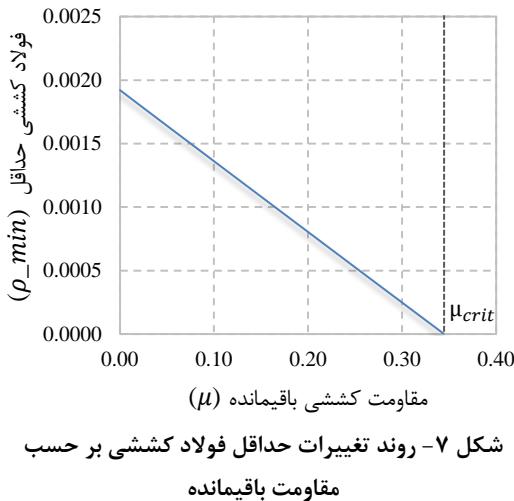
با جایگذاری مقدار $k_{4.4}$ در رابطه فوق و حل آن برای خواهیم داشت:

$$\rho_b = \left((2\alpha\xi(-1 + \eta + \mu) - 2\mu(\lambda + \kappa - \alpha\lambda) + \alpha\gamma\omega(2\lambda - \omega) + 2\kappa\rho'\gamma_s(\kappa + \lambda) - \alpha(\eta + \eta\xi^2 - 1)) \right) / (2\kappa\gamma_s(\kappa + \lambda)) \quad (13)$$

شکل ۶ تغییرات لنگر نهایی را بر حسب نسبت فولاد کششی نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که تا قبل از رسیدن فولاد کششی به نسبت فولاد متوازن، لنگر نهایی با افزایش نسبت فولاد، با شیب زیادی افزایش می‌یابد. اما بعد از رسیدن نسبت فولاد موجود به نسبت فولاد متوازن، شکست ترد می‌شود و افزایش میلگرد، تاثیر کمتری در افزایش لنگر نهایی خواهد گذاشت. همچنین ملاحظه می‌شود که اضافه کردن فولاد فشاری به مقطع، باعث می‌شود که نسبت فولاد متوازن در مقطع افزایش یابد. در نتیجه، شکست ترد با فولاد کششی بیشتری اتفاق خواهد افتاد و از ظرفیت مقطع استفاده بیشتری خواهد شد. همچنین مشاهده می‌شود که افزایش مقاومت باقیمانده باعث افزایش لنگر مقاوم نهایی می‌شود. اما در صورتی که نسبت فولاد موجود، از نسبت فولاد متوازن بیشتر شود؛ مقاومت باقیمانده تاثیری در افزایش لنگر مقاوم نهایی نخواهد گذاشت.

۴-۳- حداقل فولاد کششی

در صورتی که در یک تیر بتن مسلح، مقاومت نهایی مقطع از لنگر ترک خورده‌گی آن کمتر باشد، تیر بتی بلافاصله بعد از ترک خورده‌گی گسیخته می‌شود. این شکست، شکستی ترد و ناگهانی محاسبه شده و باید از وقوع آن جلوگیری کرد. در تیرهای بتی الیافی با رفتار نرم شدگی خمی این

که T مجموع نیروهای کششی و فشاری مقطع، C_c مجموع نیروهای فشاری و C_t مجموع نیروهای کششی موجود هستند.

$\bar{\rho}_{s,min}$ با ترکیب روابط ۱۷ و ۱۸ به دست می‌آید:

$$\bar{\rho}_{s,min} = \left((\alpha'(-2\gamma\lambda\omega + \gamma\omega^2 - 2\lambda\mu - 2\xi(\eta + \mu - 1) + \xi^2\eta + \eta - 1) + 2(\kappa - \lambda) * (\kappa\rho'\gamma_s - \mu)) / (2\kappa\gamma_s(\kappa - \lambda)) \right) \quad (19)$$

توجه شود که در محاسبات، شرط جاری شدن فولاد کششی حتماً بررسی شود. برای بررسی جاری شدن فولاد کششی با توجه به شکل ۸ باید از یک معادله سازگاری دیگر به صورت زیر استفاده کرد:

$$\frac{kh}{(\alpha-k)h} = \frac{\lambda_{cu}}{\chi} \rightarrow \chi = \lambda_{cu} \left(\frac{\alpha}{k} - 1 \right) \quad (20)$$

$$\chi = \frac{\alpha}{\alpha'}(\lambda_{cu} - \kappa) - \lambda_{cu} \geq \kappa \quad (21)$$

در صورتی که شرط رابطه ۲۱ رعایت شود به این معنی است که فولاد کششی جاری شده است.

۷- صحبت سنجی مدل توسط نتایج آزمایشگاهی
برای صحبت سنجی لازم است هردو مورد تیر بتنی هیبریدی و تیر بتنی الیافی بررسی شوند.

۱-۱- تیر بتنی هیبریدی
سه مورد تیر بتنی هیبریدی با شرایط مختلف برای صحبت سنجی استفاده شده است.

باید توجه کرد که نسبت فولاد ارائه شده به صورت $\frac{A_s}{bh}$ است. بنابراین برای تبدیل آن به نسبت فولاد مرسوم باید عدد بدست آمده را برابر $d/h = d/h = \alpha$ تقسیم کنیم.
همان‌گونه که قبلاً ذکر شد، در صورتی که مقاومت باقیمانده بتن الیافی از مقاومت باقیمانده بحرانی بیشتر شود، بتن رفتار سخت شدگی خمشی از خود نشان می‌دهد. یعنی شکست شکل پذیر خواهد بود و فولاد حداقل دیگر معنی پیدا نمی‌کند. شکل ۷ روند تغییرات فولاد حداقل برحسب افزایش مقاومت باقیمانده را مشخص می‌کند. بدیهی است در صورتی که $\mu = \mu_{crit}$ شود، نسبت فولاد حداقل صفر خواهد شد.

۴-۴- بررسی جاری شدن فولادهای فشاری بتن الیافی
در یک مقطع بتن مسلح با فولاد فشاری مشخص، عامل تعیین کننده در جاری شدن یا جاری نشدن فولادهای فشاری، مقدار فولادهای کششی موجود در مقطع است. به طوری که اگر میزان فولادهای کششی از یک حد مرزی بیشتر باشد، نیروی مقاوم ایجاد شده به اندازه‌ای است که می‌تواند فولادهای فشاری را به حد تسلیم برساند [۲۲]. اما در مورد بتنهای الیافی این موضوع کمی متفاوت است. در محاسبات مهندسی بتن مسلح ساده، مقاومت کششی بتن در نظر گرفته نمی‌شود. اما در بتنهای هیبریدی با توجه به مقاومت کششی قابل توجه بتن الیافی، علاوه بر میلگرد کششی، مقاومت کششی بتن نیز در تعیین جاری شدن فولادهای فشاری موثراند. در بتنهای هیبریدی، نسبت فولاد کششی که باعث جاری شدن فولاد فشاری می‌شود با $\bar{A}_{s,min}$ بیان می‌شود. برای یک طراحی بهینه باید در لحظه نهایی فولاد کششی و فشاری هردو با هم جاری شوند. در بسیاری از مسائل عملی و با در نظر گرفتن ابعاد موجود، در لحظه جاری شدن فولاد فشاری، فولاد کششی نیز جاری می‌شود [۲۲]. بنابراین برای محاسبه $\bar{A}_{s,min}$ باید از روابط مربوط به مرحله ۴-۴ استفاده شود. با توجه به نمودار توزیع کرنش نشان داده شده در شکل ۸ و نوشتن معالات تعادل و سازگاری خواهیم داشت:

$$\frac{kh}{(k-\alpha')h} = \frac{\lambda_{cu}}{\kappa} \rightarrow k = \frac{\lambda_{cu}\alpha'}{\lambda_{cu}-\kappa} \quad (17)$$

$$T = C_c + C_t \quad (18)$$

ACI 318 برای تعیین مقاومت کششی و مدول الاستیتیه تیرهای تحت خمش روابط زیر را پیشنهاد می‌کند

:[۲۲]

$$f_r = 0.7\sqrt{f'_c} \quad (22)$$

$$E = 4700\sqrt{f'_c} \quad (23)$$

سایر مشخصات مکانیکی بتن بر اساس این دو پارامتر تعیین می‌شوند که در جدول ۱ مشخص شده است. شرایط میلگردهای مصرف شده در تیرهای بتنی و میزان الیاف موجود در نمونه‌های آزمایش در جدول ۲ مشخص شده اند. نتایج منحنی‌های بار-تغییر شکل برای بتن‌های با میلگرد دندانه دار مطابق شکل ۹ است. مشاهده می‌شود که مدل به خوبی رفتار بتن هیبریدی را پیش‌بینی کرده است.

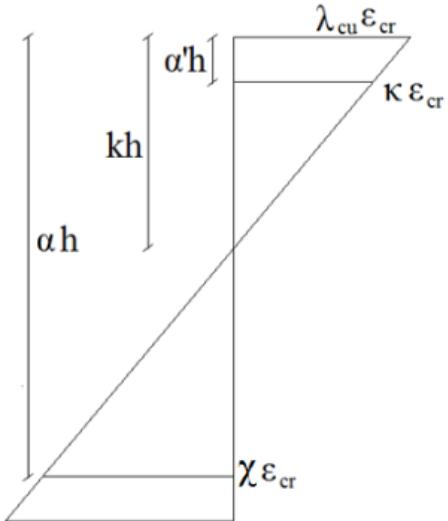
در مورد بتن ۳۰-B-16-۲φ16 میزان تغییر شکل نهایی فقط ۶۱ درصد به درستی پیش‌بینی شده است. پاسخ نمونه بتنی ۴۰ بعد از نقطه متناظر با ۰/۸۵ درصد بار بیشینه، ناپایدار می‌شود و بیشترین جابجایی را براساس این نقطه درنظر می‌گیریم [۶].

بعد از رسم منحنی لنگر-انحنا برای بتن‌های ۲φ16-UB-30 PC و ۲φ16-UB-30 مشاهده می‌شود که نتایج حاصل از مدل به نتایج آزمایشگاهی بسیار نزدیک هستند (شکل ۱۰).

به طور کلی نتایج حاصل از اعتبار سنجی مدل و مقایسه آن با نتایج آزمایشگاهی در جدول ۳ آورده شده است. مشاهده می‌شود که مدل نیروی بیشینه را با دقیقی بیش از ۹۳ درصد پیش‌بینی کرده است. همچنین مدل، به جز مورد ۲φ16-B-30 تغییر مکان نهایی را بیشتر از نتایج آزمایشگاهی پیش‌بینی کرده و تغییر مکان بتن در لحظه جاری شدن را در تمامی حالات با دقت بین ۸۰ تا ۱۰۰ درصد پیش‌بینی کرده است.

۲-۱-۷- نمونه دوم

این بار برای صحت سنجی مدل در زمینه تیر بتنی هیبریدی، از نتایج تحقیقات گریبینیاک و همکاران استفاده شد [۱۴]. تیرهای هیبریدی به ارتفاع ۳۰۰ میلیمتر، عرض ۲۸۵ میلیمتر، طول ۳ متر تحت بار چهار نقطه ای قرار گرفتند. عمق موثر برای میلگرد کششی (d)، ۲۷۵ میلیمتر و برای میلگرد فشاری (d')، ۲۵ میلیمتر است.

شکل ۸- نمودار تنش مربوط به حالتی که فولاد فشاری در مرز تسلیم باشد

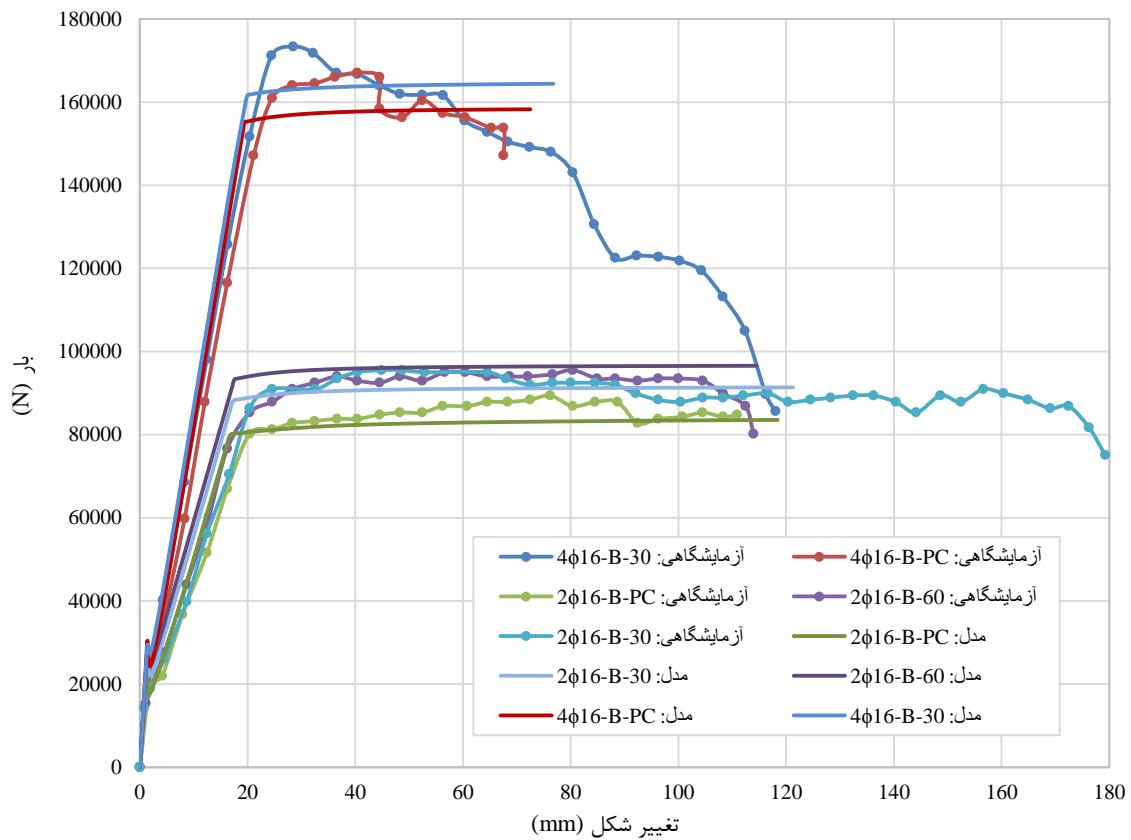
۱-۱-۷- نمونه اول

برای صحت سنجی مدل و بررسی میزان دقت آن در شبیه سازی تیر بتنی، نتایج آزمایش‌هایی که توسط مدا و همکاران [۶] انجام شده اند؛ به کار گرفته شد.

تمامی نمونه‌ها ۴ متر طول (با طول دهانه ۳/۶ متر)، ارتفاع ۳۰۰ میلیمتر (عمق موثر ۲۶۰ میلیمتر) و عرض ۲۰۰ میلیمتر هستند. در تمامی نمونه‌ها نسبت آب به سیمان ۰/۴۸ و بیشترین قطر سنگدانه ۲۰ میلیمتر است.

در بتن از الیاف فولادی قلاب دار با طول ۵۰ و قطر ۱ میلیمتر استفاده شده است. بر اساس میزان الیاف موجود در بتن، ۳ نوع نمونه انتخاب شد: بتن بدون الیاف، بتن با ۳۰ kg/m³ الیاف و بتن با ۶۰ kg/m³ الیاف. برای بتن بدون الیاف، $\mu = 0$ و برای بتن با ۳۰ kg/m³ الیاف، $\mu = 0/۱۵$ و برای بتن با ۶۰ kg/m³ الیاف، $\mu = 0/۲۵$ درنظر گرفته شد. در تمامی نمونه‌ها $\zeta = ۱/۰۱$ فرض شده است. جنس فولاد مصرفی در آرماتورها S500 است. دو ردیف خاموت با قطر ۸ میلیمتر و با فاصله ۱۰۰ میلیمتر در محدوده خارجی دوبار نقطه‌ای، برای جلوگیری از شکست برشی قرار گرفته اند.

همچنین برای مهار بهتر خاموت‌ها از ۲ عدد میلگرد فشاری با قطر ۱۰ میلیمتر استفاده شده است. دو مدل میلگرد کششی مختلف (2φ16 و 4φ16) استفاده شده است.

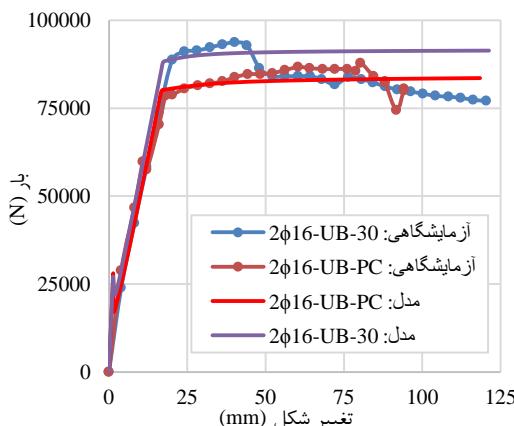
شکل ۹- منحنی های بار تغییر شکل مربوط به نمونه های با میلگرد دندانه دار و مقایسه نتایج آزمایشگاهی با مدل

جدول ۳- نتایج بار-تغییر شکل آزمایشگاهی و مدل، و مقایسه آنها با هم

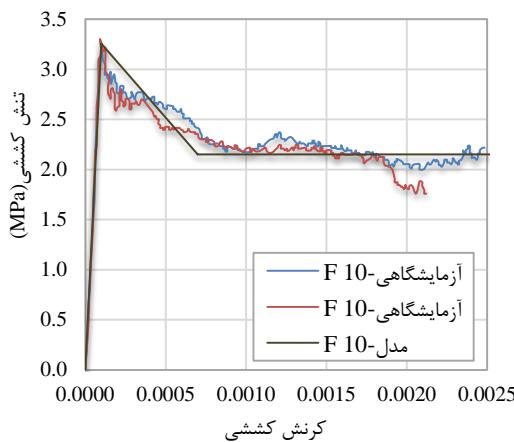
نمونه	نتایج آزمایشگاهی (kN,mm)			نتایج مدل (kN,mm)			دقت %		
	P _{max}	δ _y	δ _{max}	P _{max}	δ _y	δ _{max}	P _{max}	δ _y	δ _{max}
2φ16-B-PC	۹۰	۲۱	۱۱۰	۸۴	۱۷	۱۱۸	۹۳	۸۱	۱۰۷
2φ16-B-30	۹۶	۲۰	۱۸۰	۹۱	۱۸	۱۲۱	۹۵	۹۰	۹۷
2φ16-B-60	۹۶	۱۸	۱۱۴	۹۷	۱۸	۱۱۵	۱۰۱	۱۰۰	۱۰۱
4φ16-B-PC	۱۶۸	۲۴	۶۷	۱۵۸	۲۰	۷۲	۹۴	۸۳	۱۰۷
4φ16-B-30	۱۷۵	۲۵	۷۶	۷۶۴	۲۰	۷۷	۹۴	۸۰	۱۰۱
2φ16-UB-PC	۸۷	۱۸	۹۴	۸۴	۱۷	۱۱۸	۹۷	۹۴	۱۲۶
2φ16-UB-30	۹۴	۲۰	۹۴	۹۱	۱۸	۱۲۱	۹۷	۹۰	۱۲۹

درصد الیاف ۱٪ و ۱/۵٪ درنظر گرفته شده است. مقاومت فشاری بتن با ۱٪ الیاف، ۴۸ مگاپاسکال و مقاومت فشاری بتن با ۱/۵٪ الیاف، ۵۲/۲ مگاپاسکال اندازه گیری شده است.

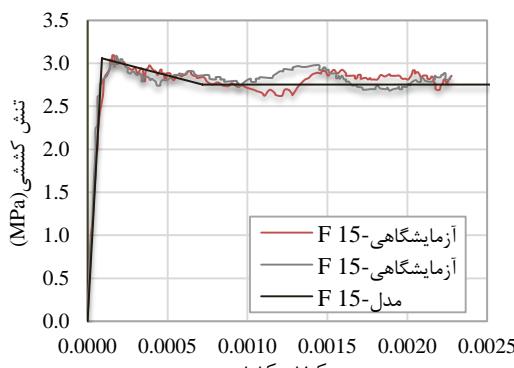
مشخصات مواد استفاده شده در بتن، در جدول ۴ آورده شده است. الیاف از جنس فولادی قلاب دار با مدول الاسترسیته ۱۰۲۰ مگاپاسکال، به طول ۵۳ میلیمتر و قطر ۱ میلیمتر استفاده شده اند. دو نوع بتن الیافی با

شکل ۱۰- منحنی بار-تغییرشکل برای نمونه‌های با میلگرد صاف

شکل ۱۱- منحنی تنش کرنش مربوط به بتن الیافی با ۱۰٪ الیاف

شکل ۱۲- منحنی تنش کرنش مربوط به بتن الیافی با ۱۵٪ الیاف

در بتن هیبریدی از ۲۳۵ میلیمتر مربع میلگرد کششی و ۵۶ میلیمتر مربع میلگرد فشاری استفاده شده است. مدول الاستسیته و مقاومت فولاد به ترتیب $202/8$ گیگاپاسکال و 56 مگاپاسکال درنظر گرفته شده است.

کرنش فشاری نرمال شده در لحظه جاری شدن بتن الیافی (ω) با فرض $f'_c = 0.85f'_c$ به دست می‌آید.

شکل‌های ۱۱ و ۱۲ به ترتیب نتایج تطبیق مدل با نتایج آزمایشگاهی مربوط به منحنی تنش-کرنش بتن الیافی تحت کشش، با 10% و 15% الیاف را نشان داده است.

مدول الاستسیته بتن از رابطه 25 به دست می‌آید و بقیه اطلاعات مربوط به کشش از قبیل کرنش ترک خودگی (ϵ_{cr})، مقاومت باقیمانده و ζ از طریق انطباق به دست می‌آیند. اطلاعات مربوط به مشخصات به دست آمده در جدول ۵ ذکر شده است.

همان‌طور که در شکل ۱۳ مشاهده می‌شود، مدل به خوبی توانسته منحنی لنگر انحنای دو نمونه بتنی را پیش‌بینی کند. دقیت شود که منحنی لنگر انحنای داده در شکل ۱۳ فقط مربوط به رفتار بتن هیبریدی تا قبل از جاری شدن میلگردها است و بعد از آن اطلاعاتی در اختیار نیست.

جدول ۴- مشخصات مواد استفاده شده در بتن [۱۴]

ماده	طرح اختلاط (kg/m ³)
ماسه /۴ میلیمتر	905 ± 7.2
سنگدانه گرانیت خرد شده ۵/۸ میلیمتر	388 ± 7.1
سنگدانه گرانیت خرد شده ۱۱/۱۶ میلیمتر	548 ± 7.1
سیمان (CEM I 42.5)	$400 \pm 0.5\%$
آب	$123/8 \pm 7.5$
روان کننده بتن Muraplast FK 63.30	2 ± 7.2

جدول ۵- مشخصات نمونه‌های بتنی با ۱ و ۱۵٪ درصد الیاف

	F 10	F 15
f'_c (MPa)	۴۸	۵۲/۲
E (MPa)	$۳۲۵۶۲/۶$	$۳۳۹۵۷/۳$
ω	$۱۲/۴۱$	$۱۴/۶۸$
ϵ_{cr}	0.000101	0.00009
ζ	۸	۸
μ	0.64	0.9

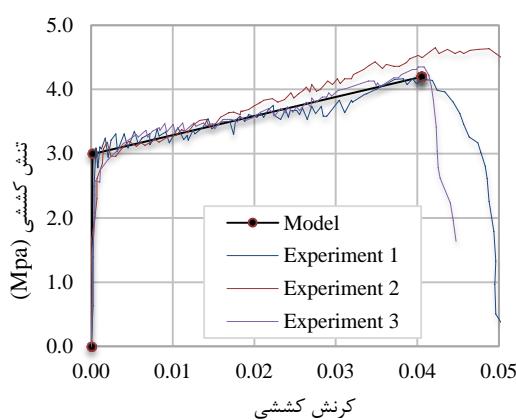
مقاومت کششی 1600 مگاپاسکال و مدول الاستیک 40 گیگاپاسکال انتخاب شده است. مشخصات هندسی تیرهای هیبریدی در جدول 6 ذکر شده است.

فولادهای استفاده شده با مدول الاستیستیه 200 گیگاپاسکال و مقاومت 360 مگاپاسکال درنظر گرفته شدند. مدول الاستیستیه UHTCC تحت فشار و کشش برابر فرض شده و مقدار آن براساس تحقیقات مختلف به صورت $UHTCC^{0.4}$ به دست می‌آید [۲۴]. مشخصات UHTCC $4012(f_{cu})^{0.4}$ در نظر گرفته شده است. مشخصات مکانیکی UHTCC در جدول 7 ذکر شده اند.

تیرهای هیبریدی تحت بار خمث 3 نقطه ای قرار گرفتند. نتایج منحنی بار-تغییر مکان در شکل 15 آورده شده است. همانطورکه مشاهده می‌شود مدل توانسته است رفتار دو تیر RUHTCC را به خوبی پیش‌بینی کند.

۲-۷- تیر بتنی الیافی UHPFRC

همانطور که قبلاً ذکر شد، مدل معروفی شده قابلیت پیش‌بینی تمامی حالت‌های رفتار بتن ساده، بتن الیافی با رفتار سخت شدگی یا نرم شدگی و همین‌طور بتن هیبریدی را دارد. بنابراین علاوه بر اعتبار سنجی رفتار بتن هیبریدی، یک نمونه بتن الیافی نیز اعتبار سنجی شد.

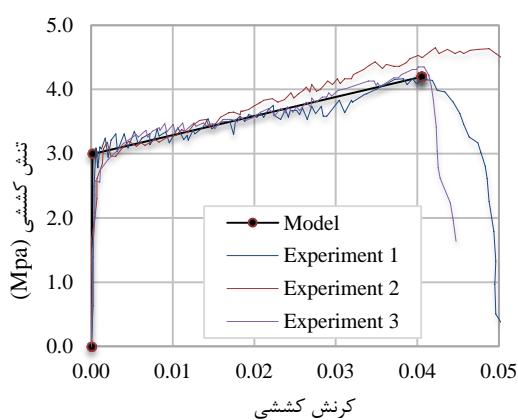
شکل ۱۳- مقایسه منحنی بار-تغییر شکل به دست آمده از مدل با نتایج آزمایشگاهی

۳-۱-۷- نمونه سوم

برای بررسی و صحت سنجی، تمام حالت‌های ممکن باید درنظر گرفته شوند. بنابراین برای صحت سنجی پاسخ مدل نسبت به تیرهای هیبریدی با بتن دارای رفتار سخت شدگی کششی؛ از^۱ UHTCC استفاده شد. بتنی با رفتار سخت شدگی کششی است و هنگامی که تحت کشش قرار می‌گیرد دچار ترک‌های متعدد می‌شود [۲۳]. این بتن ظرفیت کرنش کششی حدود 3% دارد که نسبت به بتن‌های دیگر بسیار بالا است در حالی که نسبت الیاف استفاده شده در حدود مقداری کمتر از 2% است [۲۶]. این بتن تحت کشش دچار ترک‌های ریز متعدد با عرض ترک کمتر از 0.1 میلیمتر می‌شود و تغییر شکل‌های خمشی زیادی را تحمل می‌کند [۲۴].

برای صحت سنجی، از نتایج آزمایشگاهی انجام شده Shilang Li-jun HOU و همکاران [۲۵] و همچنین Xu و همکاران [۲۴] استفاده شد. طرح اختلالات استفاده شده در هر دو مقاله کمی با هم متفاوت است اما پاسخ بتن تحت کشش در هر دو مقاله یکی انتخاب شده است و به عبارتی در هر دو مقاله یک UHTCC استفاده شده است. مصالح اصلی ملات UHTCC، سیمان پرتلند تیپ ۱، آب، ماسه ریز، خاکستر بادی، فوق روان کننده و الیاف PVA هستند. درصد الیاف PVA به قطر $40\text{ }\mu\text{m}$ میلیمتر، طول 12 میلیمتر،

^۱ UltraHigh Toughness Cementitious Composite

شکل ۱۴- منحنی تنش-کرنش مربوط به بتن UHTCC

جدول ۶- مشخصات هندسی تیرهای هیبریدی

تیر	منبع	طول (mm)	عرض (mm)	ارتفاع (mm)	عمق موثر (mm)	میلگردکشی (mm ²)	میلگردفشاری (mm ²)	f _{cu} (MPa)
RUHTCC1	[۲۴]	۹۰۰	۱۲۰	۱۸۰	۱۴۰	۱۱۳/۰۴	۰	۴۳/۲۵
RUHTCC2	[۲۵]	۱۲۰۰	۱۲۰	۱۸۰	۱۴۶	۵۶۹/۴	۱۰۰/۵۳	۴۵/۷۳

جدول ۷- مشخصات مکانیکی UHTCC استفاده شده در مدل

بتن	E	ε _{cr}	γ	ξ	μ	ω	λ _{cu}
RUHTCC1	۱۸۱۰۳/۲	۰/۰۰۰۱۶۶	۱	۲۵۰	۱/۴	۱۴/۴	۶۰/۲
RUHTCC2	۱۸۵۱۱/۵	۰/۰۰۰۱۶۲	۱	۲۵۰	۱/۴	۱۵/۲	۶۱/۷

جدول ۸- مشخصات مواد استفاده شده در بتن [۲۸]

طرح اختلاط (kg/m ³)	ماده
۶۵۷	سیمان (52.5 N)
۴۱۸	GGBS
۱۱۹	فوم سیلیکا
۱۰۵۱	ماسه سیلیکا
۵۹	فوق روان کننده
۱۸۵	آب
۲۳۶	درصد الیاف فولادی (طول ۱۳ میلیمتر و قطر ۰/۱۶ میلیمتر)

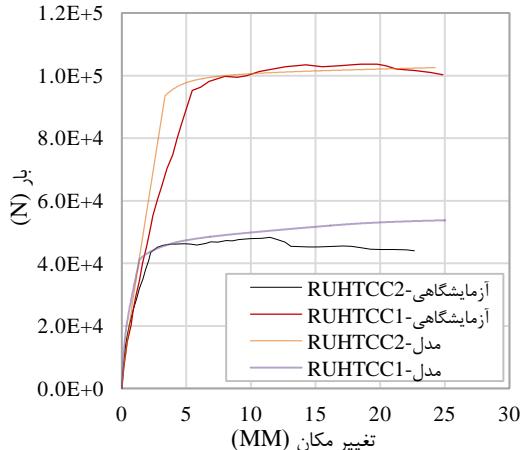
بتن دارای مقاومت فشاری ۱۶۴ مگاپاسکال و مدول الاستستیته ۵۷/۵ گیگا پاسکال است. همچنین مقاومت کششی متوسط بتن که از آزمایش کشش مستقیم به دست آمده ۱۲ مگاپاسکال درنظر گرفته شده است. برای تعیین مشخصات کششی دیگر بتن، با استفاده از یک روش برگشتی و انطباق منحنی تنش-کرنش بتن از روی نتایج آزمایشگاهی و مدل، مقدار مقاومت باقیمانده ۰/۲ و ۰/۱۲۲ به دست می-آید.

نتایج انطباق در شکل ۱۶ آورده شده است. برای بدست آوردن مشخصات فشاری بتن مراحل زیر انجام شدند:

$$\sigma_{cy} = 0.85f'_c = 0.85 * 164 \quad (۲۴)$$

$$= 139.4 \text{ MPa}$$

$$\epsilon_{cy} = \frac{f'_c}{E} = \frac{139.4}{57500} = 0.00242 \quad (۲۵)$$

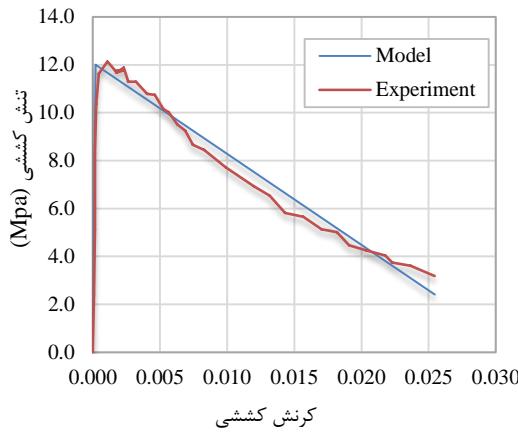

شکل ۱۵- منحنی بار-تغییر مکان تیرهای UHTCC و مقایسه نتایج مدل با نتایج آزمایشگاهی

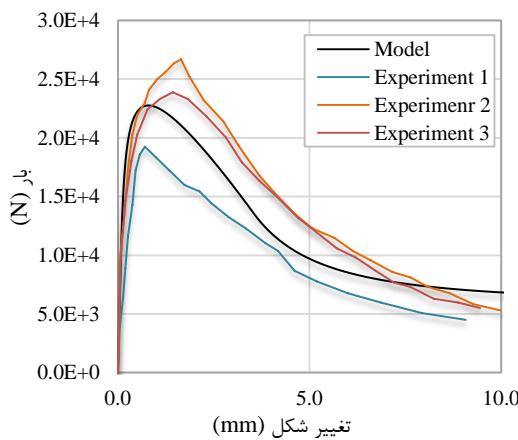
بتن^۱ UHPFRC ماده‌ای است که دارای مقاومت کششی و فشاری بالا است. این ماده همچنین بعد از ترک خودگی توانایی جذب انرژی فوق العاده زیادی را دارد [۱ و ۲۲]. برای اعتبار سنجی مدل از نتایج آزمایش روی بتن UHPFRC که توسط لامپروپولس و همکاران انجام شده، استفاده شد [۲۸]. برای مسلح کردن بتن از ۳ درصد الیاف فولادی با طول ۱۳ میلیمتر و قطر ۰/۱۶ میلیمتر استفاده شد. سایر مشخصات مواد به کار گرفته شده در بتن در جدول ۸ آورده شده است.

^۱ Ultra High Performance Fiber Reinforced Concrete

بین نسبت‌های ρ ، مشخص شد که افزایش میلگرد کششی، تاثیر زیادی در افزایش مقاومت خمشی بتن دارد.

شکل ۱۶- منحنی تنش-کرنش بتن UHPFRC تحت کشش

شکل ۱۷- منحنی بار-تغییر شکل بتن و مقایسه نتایج آزمایشگاهی با مدل مورد نظر

نمونه‌ها با عرض ۱۰۰ میلیمتر، ارتفاع ۵۰ میلیمتر و طول دهانه ۳۰۰ میلیمتر، تحت آزمایش خمش چهار نقطه ای قرار گرفتند. فاصله بین دو بار ۱۰۰ میلیمتر درنظر گرفته شد. مقایسه نتایج آزمایشگاهی با مدل مشخص می‌کند که مدل می‌تواند به خوبی رفتار خمشی تیر UHPFRC را پیش‌بینی کند. شکل ۱۷ نتایج آزمایشگاهی و پاسخ مدل را نشان می‌دهد.

همانطور که مشاهده می‌شود مدل مورد نظر به خوبی توانسته حد میانگینی از نتایج آزمایشگاهی را شبیه‌سازی کند.

۵- مطالعه پارامتری مواد

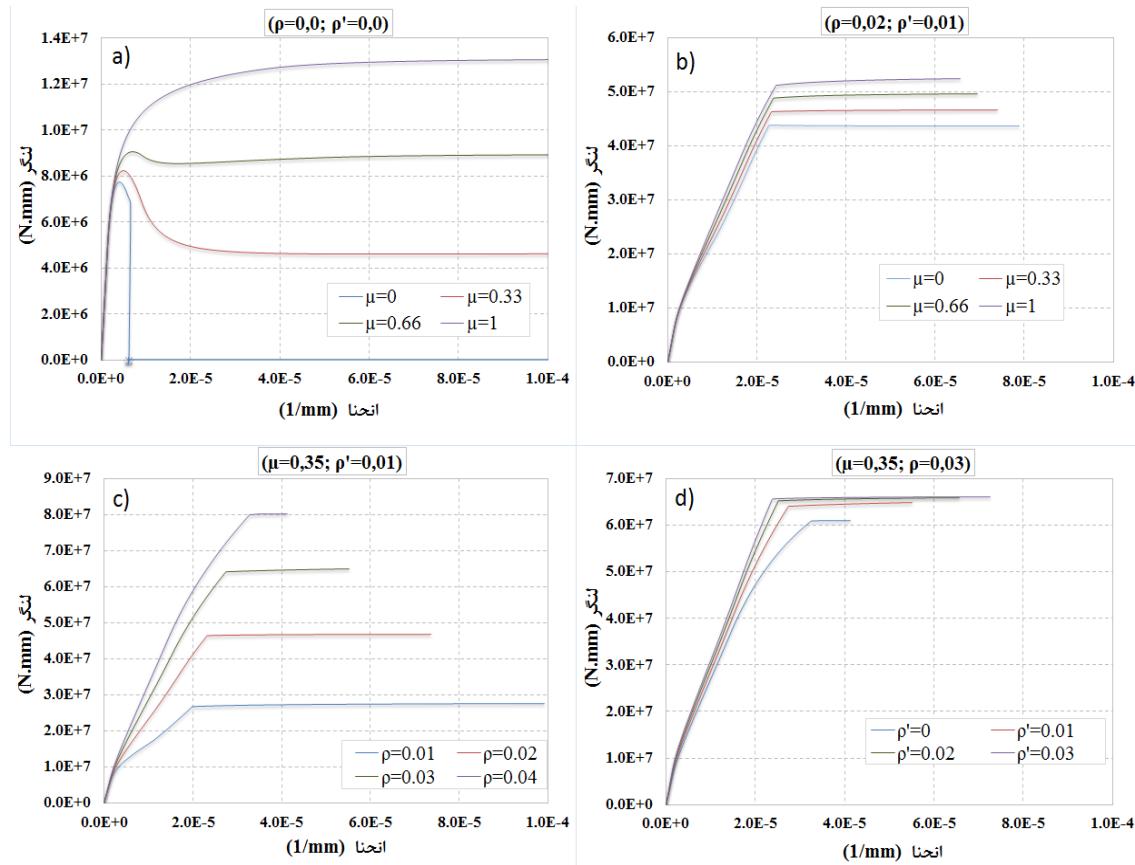
مطالعه پارامتری، حساسیت مدل نسبت به پارامترهای مختلف را بیان می‌کند. ابتدا میزان فولاد کششی (ρ)، فولاد فشاری (ρ') و مقاومت کششی باقیمانده (μ) را بررسی می‌کنیم. ویژگی‌های بتن مورد مطالعه مطابق جدول ۹ است.

ابتدا مقایسه برای بتن الیافی غیر مسلح مطرح شد. یعنی $\rho = \rho' = 0$. همانطور که در شکل ۱۸.a نشان داده شده است، با افزایش μ در بتن، لنگر نهایی افزایش زیادی پیدا می‌کند. اما انحنای نهایی کاهش می‌یابد. تغییرات μ تاثیر ناچیزی در مقاومت بتن، قبل از ترک خوردگی دارد. در مقایسه بعدی (شکل ۱۸.b) به بتن الیافی، میلگرد کششی و فشاری اضافه شد ($\rho = 0.01$ و $\rho' = 0.02$). در این حالت هم افزایش μ تاثیر کمی روی مقاومت خمشی بتن تا قبل از ترک خوردگی می‌گذارد.

برای بررسی تاثیر میلگرد کششی در مقاومت خمشی بتن هیبریدی، بتنی با ($\mu = 0.35$ و $\rho = 0.1$) در نظر گرفته شد. همانطور که در شکل ۱۸.c مشاهده می‌شود؛ با مقایسه

جدول ۹- مشخصات بتن مصرفی در بخش مطالعه پارامتری

مشخصات هندسی (mm)						بتن تحت کشش				
b	h	L	E	ϵ_{cr}	μ	ξ	β_{tu}			
۲۰۰	۲۰۰	۱۰۰۰	۲۸۰۰۰	۰/۰۰۰۱۳	۰ و ۰/۰۳۳ و ۰/۰۶۶	۱۰	۱۵۰			
بتن تحت فشار						مشخصات فولاد				
γ	ω	λ_{cu}	α	α'	ρ	ρ'	κ	γ_s		
۱	۱۰	۳۰	۰/۸	۰/۲	۰ و ۰/۰۲ و ۰/۰۳ و ۰/۰۴	۰ و ۰/۰۳ و ۰/۰۱ و ۰/۰۲	۱۵/۳۸	۷/۱۴		

شکل ۱۸- مطالعه پارامتری منحنی لنگر انحنا به ازای مقادیر مختلف فولاد کششی ρ ، فولاد فشاری ρ' و مقاومت باقیمانده μ

- برای بتن تحت کشش مدلی به صورت سه خطی و برای بتن تحت فشار و میلگردها، مدلی بصورت دوخطی بیان شد و توسط این مدل‌ها روابط ارائه شده شکل گرفتند. همچنین روابط مربوط به لنگر-انحنا و ارتفاع تارخنثی در هر مرحله از بارگذاری به دست آمدند.
- مقایسه پارامترها نشان داد که با افزایش الیاف و فولاد کششی در بتن، مقاومت خمسی افزایش می-یابد. اما تغییرات مقاومت خمسی ناشی از افزایش فولاد، بیشتر است. افزایش میلگرد فشاری باعث افزایش قابل توجهی در انحناینهایی بتن می‌شود.
- رابطه ای برای تعیین نسبت فولاد متوازن در بتن و همچنین رابطه ای برای تعیین حداقل فولاد کششی مورد نیاز جهت جاری شدن فولاد فشاری در بتن هیبریدی ارائه شد.

همچنین افزایش میلگرد کششی باعث کاهش انحناینهایی تاثیر μ می‌شود. افزایش یا کاهش میلگرد نیز مانند تغییرات زیادی روی بتن، تا قبل از ترک خوردگی نمی‌گذارد. درنهایت اثر فولاد فشاری روی بتن بررسی شد. در این حالت درصد فولاد کششی $\rho = 0.35$ و $\mu = 0.03$ در نظر گرفته شد (شکل ۱۸.d). نتایج بیانگر این مطلب بودند که افزایش فولاد فشاری تاثیر ناچیزی در افزایش لنگر نهایی دارد؛ اما باعث افزایش قابل توجهی در انحناینهایی تیر بتنی می‌شود. فولاد کششی هم تا قبل از ترک خوردگی تاثیر ناچیزی روی افزایش مقاومت خمسی بتن دارد.

- نتیجه گیری

در این مطالعه، مدلی برای به دست آوردن تغییرات لنگر-انحنای تیرهای بتنی هیبریدی، بتن الیافی و بتن معمولی با مقطع مستطیلی ارائه گردید.

محل تار خنثی ندارد، اما فولاد کششی و فشاری از همان مراحل اولیه در تغییرات تار خنثی موثر است.

۹- پیوست

در هر مرحله از بارگذاری نحوه توزیع تنش و کرنش و مقادیر آنها مشخص است. به کمک روابط تعادل، فرمولهای مربوط به تارخنثی ارائه شده در جدول پ-۱ به دست می‌آیند. به همین ترتیب و با توجه به نحوه توزیع تنش و کرنش در هر مرحله از بارگذاری، روابط مربوط به محاسبه لنگر و و انحنای حاصل می‌شوند که همگی به طور کامل در جدول پ-۲ آورده شده‌اند.

- چهار مورد اعتبار سنجی برای حالت‌های مختلف بتن الیافی و هیبریدی انجام شد. نتایج حاصل از اعتبار

سنجدی نمایانگر این مطلب بودند که مدل می‌تواند بیشینه بار قابل تحمل بتن هیبریدی را با دقیق بیش از ۹۳ درصد شبیه سازی کند. همچنین برای بتن-

های UHPFRC نیز اعتبار سنجی انجام شد و مشاهده شد که مدل می‌تواند به خوبی رفتار خمشی بتن‌های با رفتار سخت شدگی کششی را پیش‌بینی کند.

- مطالعه پارامتری روی تارخنثی نشان داد که مقاومت باقی‌مانده در مراحل اولیه بارگذاری تاثیری روی

جدول پ-۱- روابط تار خنثی مربوط به در هر مرحله از بارگذاری

مرحله	k	
۱	if $\gamma = 1 : \frac{C_1}{2C_2}; \quad \text{if } \gamma \neq 1 : \frac{\sqrt{(2C_2)^2 + 4(\gamma-1)C_1 - 2C_2}}{2(\gamma-1)}$	
۲-۱	$\frac{\lambda}{C_3} \left(-\lambda\eta + C_4 + \sqrt{C_3 C_5 + C_4 + \gamma\lambda^2\eta + C_1^*(2\eta - 1 + 2\lambda\eta) + C_1^{*2}} \right)$	
۲-۲	$\frac{\lambda}{C_3} \left(-\lambda\eta + C_6 + \sqrt{2\alpha\rho\gamma_s C_3 + C_6 + \gamma\lambda^2\eta + C_2^*(2\eta - 1 + 2\lambda\eta) + C_2^{*2}} \right)$	
۲-۳	$\frac{\lambda}{C_3} \left(-\lambda\eta + C_7 + \sqrt{2\alpha'\rho'\gamma_s C_3 + C_7 + \gamma\lambda^2\eta + C_3^*(2\eta - 1 + 2\lambda\eta) + C_3^{*2}} \right)$	
۲-۴	$\frac{\lambda}{C_3} \left(-\lambda\eta + C_8 + \sqrt{C_8 + \gamma\lambda^2\eta + C_4^*(2\eta - 1 + 2\lambda\eta) + C_4^{*2}} \right)$	
۳'-۱	$\frac{\lambda}{C_{11}} \left(-\lambda\eta + C_4 + \sqrt{C_{11} C_5 + C_4 - \gamma\eta\omega(\omega - 2\lambda) + C_1^*(2\eta - 1 + 2\lambda\eta) + C_1^{*2}} \right)$	
۳'-۲	$\frac{\lambda}{C_{11}} \left(-\lambda\eta + C_6 + \sqrt{2\alpha\rho\gamma_s C_{11} + C_6 - \gamma\eta\omega(\omega - 2\lambda) + C_2^*(2\eta - 1 + 2\lambda\eta) + C_2^{*2}} \right)$	
۳'-۳	$\frac{\lambda}{C_{11}} \left(-\lambda\eta + C_7 + \sqrt{2\alpha'\rho'\gamma_s C_{11} + C_7 - \gamma\eta\omega(\omega - 2\lambda) + C_3^*(2\eta - 1 + 2\lambda\eta) + C_3^{*2}} \right)$	
۳'-۴	$\frac{\lambda}{C_{11}} \left(-\lambda\eta + C_8 + \sqrt{C_8 - \gamma\eta\omega(\omega - 2\lambda) + C_4^*(2\eta - 1 + 2\lambda\eta) + C_4^{*2}} \right)$	
۴-۱	$\frac{\lambda}{C_9} \left(\mu - C_1^* + \sqrt{C_9 C_5 + (C_1^* - \mu)^2} \right)$	$C_1 = 2\alpha\gamma_s\rho + 2\alpha'\gamma_s\rho' + 1$
۴-۲	$\frac{\lambda}{C_9} \left(\mu - C_2^* + \sqrt{2\alpha\rho\gamma_s C_9 + (C_2^* - \mu)^2} \right)$	$C_2 = \gamma_s(\rho + \rho') + 1$
۴-۳	$\frac{\lambda}{C_9} \left(\mu - C_3^* + \sqrt{2\alpha'\rho'\gamma_s C_9 + (C_3^* - \mu)^2} \right)$	$C_3 = \lambda^2(\gamma - \eta) + (2\lambda + 1)(1 - \eta)$
۴-۴	$(2\lambda/C_9)(\mu - C_4^*)$	$C_4 = -\eta + 1 - C_1^*$
۴-۱	$\frac{\lambda}{C_{10}} \left(\mu - C_1^* + \sqrt{C_{10} C_5 + (C_1^* - \mu)^2} \right)$	$C_5 = 2\gamma_s(\alpha\rho + \alpha'\rho')$
۴-۲	$\frac{\lambda}{C_{10}} \left(\mu - C_2^* + \sqrt{2\alpha\rho\gamma_s C_{10} + (C_2^* - \mu)^2} \right)$	$C_6 = -\eta + 1 - C_2^*$
۴-۳	$\frac{\lambda}{C_{10}} \left(\mu - C_3^* + \sqrt{2\alpha'\rho'\gamma_s C_{10} + (C_3^* - \mu)^2} \right)$	$C_7 = -\eta + 1 - C_3^*$
۴-۴	$(2\lambda/C_{10})(\mu - C_4^*)$	$C_8 = -\eta + 1 - C_4^*$

جدول پ-۳- روابط لنگر و انحنا مربوط به هر مرحله از بارگذاری

مرحله	M'	$\emptyset'$	دستورات
۱	$\frac{2\lambda}{k}(D_1k^3 + D_2k^2 + D_3k + D_4)$	$\frac{\lambda}{2k_1}$	$D_1 = \gamma - 1$ $D_2 = 3\gamma_s(\rho + \rho') + 3$ $D_3 = -6\gamma_s(\alpha\rho + \alpha'\rho') - 3$ $D_4 = 3\gamma_s(\rho\alpha^2 + \rho'\alpha'^2) + 1$
۲-۱	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_5k^3 + D_6k^2 + D_7k + D_8)$	$\frac{\lambda}{2k_{2,1}}$	$D_5 = 2\gamma\lambda^3 - \lambda^2(2\lambda\eta + 3\eta - 3) + \eta - 1$ $D_6 = 6\lambda^2\gamma_s C_1 + 6\lambda^2(\lambda\eta + \eta - 1)$ $D_7 = -12\lambda^3\gamma_s(\alpha\rho + \alpha'\rho') - 3\lambda^2(2\lambda\eta + \eta - 1)$ $D_8 = 6\lambda^3\gamma_s(\alpha^2\rho + \alpha'^2\rho') + 2\lambda^3\eta$
۲-۲	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_5k^3 + D_9k^2 + D_{10}k + D_{11})$	$\frac{\lambda}{2k_{2,2}}$	$D_9 = 6\lambda^2 C_2^* + 6\lambda^2(\lambda\eta + \eta - 1)$ $D_{10} = -6\lambda^2\gamma_s(2\lambda\alpha\rho + \alpha'\rho') - 3\lambda^2(2\lambda\eta + \eta - 1)$ $D_{11} = 6\alpha^2\lambda^3\rho\gamma_s + 2\lambda^3\eta$
۲-۳	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_5k^3 + D_{12}k^2 + D_{13}k + D_{14})$	$\frac{\lambda}{2k_{2,3}}$	$D_{12} = 6\lambda^2 C_3^* + 6\lambda^2(\lambda\eta + \eta - 1)$ $D_{13} = -6\lambda^3\gamma_s(2\lambda\alpha'\rho' + \alpha\rho) - 3\lambda^2(2\lambda\eta + \eta - 1)$ $D_{14} = 6\alpha'^2\lambda^3\rho'\gamma_s + 2\lambda^3\eta$
۲-۴	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_5k^3 + D_{15}k^2 + D_{16}k + D_{17})$	$\frac{\lambda}{2k_{2,4}}$	$D_{15} = 6\lambda^2 C_4^* + 6\lambda^2(\lambda\eta + \eta - 1)$ $D_{16} = 6\kappa\lambda^2\gamma_s(\alpha\rho - \alpha'\rho') - 3\lambda^2(2\lambda\eta + \eta - 1)$ $D_{17} = 2\lambda^3\eta$
۳-۱	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{18}k^3 + D_{19}k^2 + D_{20}k + D_{21})$	$\frac{\lambda}{2k_{3,1}}$	$D_{18} = 2\gamma\lambda^3 + 3\lambda^2\mu + 2\lambda^3\eta - 3\xi^2(\eta + \mu - 1) + \eta - 1$ $D_{19} = 6\lambda^2 C_1^* - 6\lambda^2\mu$
۳-۲	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{18}k^3 + D_{22}k^2 + D_{23}k + D_{24})$	$\frac{\lambda}{2k_{3,2}}$	$D_{20} = 12\lambda^3\gamma_s(\alpha\rho + \alpha'\rho') + 3\lambda^2\mu$ $D_{21} = 6\lambda^3\gamma_s(\alpha^2\rho + \alpha'^2\rho')$
۳-۳	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{18}k^3 + D_{25}k^2 + D_{26}k + D_{27})$	$\frac{\lambda}{2k_{3,3}}$	$D_{22} = 6\lambda^2 C_2^* - 6\lambda^2\mu$ $D_{23} = -6\lambda^2\gamma_s(\alpha'\rho' + 2\lambda\alpha\rho) + 3\lambda^2\mu$
۳-۴	$\frac{1}{\lambda^2}(D_{18}k^2 + D_{28}k + D_{29})$	$\frac{\lambda}{2k_{3,4}}$	$D_{24} = 6\lambda^3\gamma_s\alpha^2\rho$ $D_{25} = 6\lambda^2 C_3^* - 6\lambda^2\mu$
۳'-۱	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{31}k^3 + D_6k^2 + D_7k + D_8)$	$\frac{\lambda}{2k_{3',1}}$	$D_{26} = 6\lambda^2\gamma_s(\alpha\rho - 2\lambda\alpha'\rho') + 3\lambda^2\mu$ $D_{27} = 6\lambda^3\gamma_s\alpha'^2\rho'$
۳'-۲	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{31}k^3 + D_9k^2 + D_{10}k + D_{11})$	$\frac{\lambda}{2k_{3',2}}$	$D_{28} = 6\lambda^2 C_4^* - 6\lambda^2\mu$ $D_{29} = 6\lambda^2\gamma_s\kappa(\alpha\rho - \alpha'\rho') + 3\lambda^2\mu$
۳'-۳	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{31}k^3 + D_{12}k^2 + D_{13}k + D_{14})$	$\frac{\lambda}{2k_{3',3}}$	$D_{30} = D_{18} - 2\gamma\lambda^3 + 3\gamma\lambda^2\omega - \gamma\omega^3$ $D_{31} = 3\gamma\lambda^2\omega - \gamma\omega^3 + \lambda^2(-2\lambda\eta - 3\eta + 3) + \eta - 1$
۳'-۴	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{31}k^3 + D_{15}k^2 + D_{16}k + D_{17})$	$\frac{\lambda}{2k_{3',4}}$	
۴-۱	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{30}k^3 + D_{19}k^2 + D_{20}k + D_{21})$	$\frac{\lambda}{2k_{4,1}}$	
۴-۲	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{30}k^3 + D_{22}k^2 + D_{23}k + D_{24})$	$\frac{\lambda}{2k_{4,2}}$	
۴-۳	$\frac{1}{k\lambda^2}(D_{30}k^3 + D_{25}k^2 + D_{26}k + D_{27})$	$\frac{\lambda}{2k_{4,3}}$	
۴-۴	$\frac{1}{\lambda^2}(D_{30}k^2 + D_{28}k + D_{29})$	$\frac{\lambda}{2k_{4,4}}$	

۱۰- علائم و نشانه‌ها

ضریب‌هایی مربوط به جاری شدن فولاد	C_{1-4}^*		
مجموع نیروهای فشاری موجود در مقطع، N	C_C	مساحت فولاد کششی، m^2	A_s
مجموع نیروهای کششی موجود در مقطع، N	C_T	حداقل مساحت فولاد کششی مورد نیاز، m^2	$A_{s,min}$
فاصله مرکز سطح فولاد کششی از دورترین تار فشاری، m	d	حداقل مساحت فولاد کششی مورد نیاز برای جاری شدن فولاد فشاری، m^2	$\bar{A}_{s,min}$
فاصله مرکز سطح فولاد کششی از دورترین تار کششی، m	d'	مساحت فولاد فشاری، m^2	A'_s
ضریب‌هایی مربوط به تار خنثی در جدول ۱ پیوست	D_{1-31}	عرض تیر، b	
مدول الاستیسیته کششی بتن، N/m^2	E	ضریب‌هایی مربوط به تار خنثی در جدول ۱	C_{1-11}
مدول الاستیسیته فشاری بتن، N/m^2	E_c	پیوست	

نسبت فولاد فشاری موجود به کل مقطع	ρ'	مدول الاستیستیه کششی بتن بعد از ترک	E_{cr}
نسبت فولاد متوازن به کل مقطع	ρ_b	خوردگی، N/m^2	
نسبت فولاد کششی موجود به مقطع موثر	ρ_g	مدول الاستیستیه فولاد، N/m^2	E_s
نسبت فولاد متوازن به مقطع موثر	$\rho_{g,b}$	مقاومت فشاری نهایی بتن، N/m^2	f'_c
N/m^2	σ	ارتفاع مقطع، m	h
تنش، N/m^2	σ_c	نسبت عمق تار خنثی	k
مقاومت کششی باقیمانده بتن، N/m^2	σ_p	لنگر، N.m	M
تنش کششی بتن، N/m^2	σ_t	لنگر لحظه ترک خوردگی، N.m	M_{cr}
کرنش فشاری نرمال شده در لحظه جاری شدن	ω	لنگر نرمال شده	M_i'
کرنش کششی نرمال شده ناحیه انتقال	ξ	لنگر نهایی، N.m	M_u
کرنش فولاد کششی نرمال شده ($\varepsilon_s/\varepsilon_{cr}$)	χ	ظرفیت لنگر نهایی نرمال شده	M'_{∞}
کرنش فولاد فشاری نرمال شده ($\varepsilon'_s/\varepsilon_{cr}$)	χ'	نیرو، N	P
		فاصله آزاد نیرو تا لبه تیر، m	S
		ضریبی برای تعیین فولاد کششی حداقل	W_1
		عمق نرمال شده فولاد کششی	α
		عمق نرمال شده فولاد فشاری	α'
		کرنش کششی نرمال شده	β
		کرنش	ε
		کرنش فشاری بتن	ε_c
		کرنش کششی بتن	ε_t
		کرنش کششی بتن در نقطه انتقال	ε_{trn}
		انحنای، $1/m$	$\emptyset$
		انحنای نرمال شده	$\emptyset'$
		مدول الاستیستیه فشاری نرمال شده بتن	γ
		مدول الاستیستیه نرمال شده فولاد (E_s/E)	γ_s
		تغییر شکل، m	
		کرنش نرمال شده تسلیم فولاد ($\varepsilon_{sy}/\varepsilon_{cr}$)	κ
		مدول الاستیستیه نرمال شده بتن در ناحیه انتقال	
		کرنش فشاری نرمال شده ($\varepsilon_c/\varepsilon_{cr}$)	λ
		کرنش فشاری نهایی نرمال شده ($\varepsilon_{cu}/\varepsilon_{cr}$)	λ_{cu}
		مقاومت کششی باقیمانده	μ
		مقاومت کششی باقیمانده بحرانی	μ_{crit}
		نسبت فولاد کششی موجود به کل مقطع	ρ
		نسبت حداقل فولاد کششی مورد نیاز به کل مقطع	ρ_{min}
		نسبت حداقل فولاد کششی مورد نیاز برای جاری شدن فولاد فشاری به کل مقطع	$\bar{\rho}_{s,min}$

-11 مراجع

- [1] Barsby C (2011) Post peak characterization and modeling of fiber cement composites. MS Dissertation, ASU.
- [2] Xiliang N, Yining D, Fasheng Z, Yulin Z (2015) Experimental study and prediction model for flexural behavior of reinforced SCC beam containing steel fibers. Const Build Mater 93: 644-653.
- [3] ACI Committee 544 (1996) Design considerations for steel fiber reinforced concrete. ACI Struct J.
- [4] Chi Y, Xu L, Zhang Y (2014) Experimental study on hybrid fiber-reinforced concrete subjected to uniaxial compression. J Mater Civ Eng 26: 211-218.
- [5] Bencardino F, Rizzuti L, Spadea G, Swamy RN (2010) Experimental evaluation of fiber reinforced concrete fracture properties. Compos Part B: Eng 41(1):17-24.
- [6] Meda A, Minelli F, Plizzari GA (2012) Flexural behaviour of RC beams in fibre reinforced concrete. Compos Part B (43): 2930-2937.
- [7] Ahmadi R, Ghoddousi P, Sharifi M (2012) A simple solution for prediction of steel fiber reinforced concrete behavior under flexure. Int J Civ Eng 40: 274-279.
- [8] Mehmet ÖD, Alemdar B, Abdurrahman S, Tefaruk H, Temel T (2009) Experimental and finite element analysis on the steel fiber-reinforced concrete (SFRC) beams ultimate behavior. Const Build Mater 23: 1064-1077.
- [9] Yoo D, Yoon Y, Banthia N (2015) Predicting the post-cracking behavior of normal- and high-strength steel-fiber-reinforced concrete beams. Const Build Mater (93): 477-485.

- [20] Barros JA, Cunha VM, Ribeiro A, Antunes J (2005) Postcracking behavior of steel fibre reinforced concrete. *Mater Struct* 57-56.
- [21] ACI 318-14 (2014) Building Code requirements for structural concrete. Farmington Hills, MI, USA: ACI J.
- [۲۲] مستوفی نژاد د (۱۳۹۲) سازه‌های بتن آرمه. انتشارات ارکان دانش.
- [23] Shilang X, Wen L (2012) Investigation on crack propagation law of ultra-high toughness cementitious composites under fatigue flexure. *Eng Fract Mech* 93: 1-12.
- [24] Shilang X, Lijun H, Xiufang Z (2012) Flexural and shear behaviors of reinforced ultrahigh toughness cementitious composite beams without web reinforcement under concentrated load. *Eng Struct* 39: 176-186.
- [25] Lijun H, Zhiyong L, Da C, Shi-lang X (2015) Experimental study of the shear properties of reinforced ultra-high toughness cementitious composite beams. *J Zhejiang Univ Sci A* 16: 251-264.
- [26] XiangRong C, ShiLang X, BaiQuan Fv (2011) A statistical micromechanical model of multiple cracking for ultra high toughness cementitious composites. *Eng Fract Mech* 78: 1091-1100.
- [27] Nicolaides D, Markou G (2015) Modelling the flexural behaviour of fibre reinforced concrete beams with FEM. *Eng Struct* 99: 653-665.
- [28] Lampropoulos P, Paschalidis S, Tsoulou O, Dritsos S (2016) Strengthening of reinforced concrete beams using ultra high performance fibre reinforced concrete (UHPFRC). *Eng Struct* 106: 370-384.
- [10] Soranakom C, Mobasher B (2007) Closed-form solutions for flexural response of fiber-reinforced concrete beams. *J Eng Mech-Asce* 933-941.
- [11] Lin W, Yoda T, Taniguchi N (2014) Application of SFRC in steel-concrete composite beams subjected to hogging moment. *J Constr Steel Res* (101): 175-183.
- [12] Vandewalle, RILEM TC 162-TDF (2003) test and design methods for steel fibre reinforced concrete-sigma-epsilon design method (final recommendation). *Mater Struct* 36(262): 560-567.
- [13] Mobasher B, Yao Y, Soranakom C (2015) Analytical solutions for flexural design of hybrid steel fiber reinforced concrete beams. *Eng Struct* 167-177.
- [14] Gribniak V, Kaklauskas G, Kwan AKH, Bacinskas D, Ulbinas D (2012) Deriving stress-strain relationships for steel fibre concrete in tension from tests of beams with ordinary reinforcement. *Eng Struct* (42): 387-395.
- [15] fib Model Code 2010, Final draft: CEB and FIP, 2011.
- [16] Buratti N, Ferracuti B, Savoia M (2013) Concrete crack reduction in tunnel linings by steel fibre-reinforced concretes. *Const Build Mater* 249-259.
- [17] Soranakom C (2008) Multi scale modeling of fiber and fabric reinforced cement. in PHD Dissertation, ASU.
- [18] Soranakom C, Mobasher B (2008) Correlation of tensile and flexural responses of strain softening and strain hardening cement composites. *Cem Concr Comp* (30): 465-477.
- [19] Salmon CG, Johnson JE (1990) Steel structures: Design and behavior. 3rd edn. Harper and Row, New York.